

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Сумської області

ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ НА СУ'БЕКТАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Методичні рекомендації

м. Суми 2018

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Сумської області

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ НА СУ'БЕКТАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Обговорено та схвалено на засіданні
методичної комісії НМЦ ЦЗ та БЖД
Сумської області

Протокол № 1 від 01.02.2018р.

м.Суми 2018

УКЛАДАЧІ:

Степанов Віталій Вікторович, начальник циклу практичної підготовки обласних та міста Суми курсів удосконалення керівних кадрів II категорії.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Кириянов Ігор Васильович, начальник Сумського відділу Управління ДСНС України в Сумській області.

Підготовка і проведення протипожежних тренувань на суб'єктах господарювання. Методичні рекомендації. Суми, 2018. – 21 с.

Мета методичних рекомендацій вироблення і впровадження єдиних поглядів на організацію і проведення на суб'єктах господарювання протипожежних тренувань.

Методичні рекомендації можуть бути використані:

керівництвом суб'єктів господарювання при плануванні, проведенні та аналізі проведених протипожежних тренувань;

фахівцями структурних та підпорядкованих підрозділів У ДСНС України в Сумській області для здійснення методичного керівництва і контролю проведення подібних тренувань;

педагогічними працівниками НМЦ та ЦЗ Сумської області в ході проведення функціонального навчання та забезпечення методичного супроводу суб'єктів господарювання.

ЗМІСТ

1. Алгоритм підготовки і проведення протипожежних тренувань.....	4
2. Організація підготовки і проведення тренувань	6
3. Аналіз результатів протипожежного тренування і підбиття підсумків 10	
4. Вимоги до планів евакуації.....	11
5. Порядок дій при пожежі.....	12
6. Перелік документів, що оформляються при підготовці для тренування з евакуації з елементами пожежогасіння.....	14
7. Література	21

1. Алгоритм підготовки і проведення протипожежних тренувань

Згідно з чинним законодавством, навчання працюючого населення проводиться за місцем роботи, а також дітей дошкільного віку, учнів та студентів за місцем навчання діям у надзвичайних ситуаціях (НС) є обов'язковим і здійснюється в робочий час за рахунок коштів роботодавця за програмами підготовки населення діям у НС, а також під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту (ЦЗ).

Тренування персоналу суб'єктів господарювання діям на випадок пожежі (протипожежні тренування) проводяться двічі на рік на всіх суб'єктах господарювання.

У методичних рекомендаціях наведено основні принципи алгоритму підготовки та проведення протипожежних тренувань на суб'єктах господарювання, переважно у навчальних і частково лікувальних закладах. У методичних рекомендаціях зібрані та узагальнені вимоги основних положень нормативно-правових документів чинного законодавства щодо підготовки населення та об'єктових сил цивільного захисту у сфері забезпечення пожежної безпеки на території України.

У навчальних закладах, а також у лікувальних установах із стаціонаром, будинках для людей похилого віку та інвалідів, санаторіях і закладах відпочинку, культурно-просвітніх та видовищних закладах, критих спортивних будівлях і спорудах, готелях, торгових підприємствах з двома та більше двох поверхів та інших аналогічних за призначенням об'єктах з масовим перебуванням людей такі протипожежні тренування доцільно проводити як тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння.

Керівництво організацією і проведенням тренувань покладається на керівників суб'єктів або відповідальних за пожежну безпеку.

Ця стаття пропонує заходи вдосконалення системи підготовки персоналу суб'єктів господарювання, а також дітей дошкільного віку, учнів, студентів до дій в умовах виникнення пожежонебезпечних й інших надзвичайних ситуацій при проведенні протипожежних тренувань, максимально наближених до можливих реальних ситуацій, надбання персоналом об'єктів стійких навичок, необхідних для ухвалення швидких і чітких рішень і виконання дій, необхідних для запобігання небезпечним наслідкам, які можуть мати місце при виникненні пожеж й інших надзвичайних ситуацій.

Узагальнюючи багаторічний досвід проведення протипожежних тренувань, можна зробити висновок, що найбільш доцільними завданнями проведення тренувань є:

1. Підвищення рівня загальних пожежно-технічних знань та навчання персоналу умінню визначати схожі події, Набуття навичок самостійно та швидко приймати доцільні рішення щодо організації гасіння пожежі на початковому етапі. Вдосконалення навичок використання

наявних засобів пожежогасіння і проведення робіт із гасіння пожежі й ліквідації наслідків НС.

2. Вдосконалення алгоритму наступних дій при спрацьовуванні установок автоматичного протипожежного захисту, виявленні задимлення або пожежі.

3. Відпрацювання організації негайного повідомлення про виникнення НС або пожежі підрозділу ДСНС України, з інформацією про місцезнаходження суб'єкта господарювання, місце виникнення НС або пожежі та кількість людей, які перебувають на суб'єкті господарювання.

4. Набуття у персоналу (учнів, студентів) навичок і здатності самостійно, швидко і безпомилково орієнтуватися в ситуації при виникненні загрози пожежі й НС, визначати вирішальний напрям дій і вживати правильних заходів із запобігання або ліквідації пожежі.

5. Навчання прийомам і способам порятунку і евакуації людей (пацієнтів), у першу чергу, осіб з ураженнями опорно-рухового апарату, інвалідів з вадами зору та осіб із психічними захворюваннями і розумовою відсталістю із забезпеченням їх у разі необхідності супроводом, а також евакуації матеріальних цінностей.

6. Підтримка на сучасному рівні професійної й психофізіологічної підготовленості персоналу (дітей дошкільного віку, учнів, студентів), необхідної для здійснення успішних дій, пов'язаних із реагуванням на пожежі та НС, у першу чергу, евакуацію людей, запобігання розвитку пожежі та її локалізацію й ліквідацію.

7. Навчання навичкам і діям зі своєчасного запобігання можливим аваріям і ушкодженням устаткування, що є наслідком дії небезпечних чинників пожежі й надзвичайних ситуацій.

8. Набуття навичок надання долікарняної допомоги постраждалим від пожежі й при НС, правилам користування засобами захисту, у тому числі, підручними.

9. Перевірка правильності розуміння персоналом (дітьми дошкільного віку, учнями, студентами) своїх дій в умовах пожежі.

10. Перевірка знань технічним персоналом інструкцій, щодо визначення можливості виключення електроенергії.

11. Перевірка знань персоналом (учнями, студентами) місць розташування первинних засобів пожежогасіння, внутрішніх пожежних кранів, систем пожежної сигналізації й пожежогасіння, способів введення їх у дію.

12. Визначення безпечних та ефективних методів гасіння пожежі на обладнанні, особливо в електроустановках, що знаходяться під напругою, та надбання навичок застосування первинних засобів пожежогасіння.

13. Практичне відпрацювання найбільш раціональних прийомів і методів використання наявного спорядження, первинних засобів пожежогасіння, мінімізації доступу повітря до вогню шляхом вимкнення примусової вентиляції, а також зачинення дверей і вікон, які не використовуються для евакуації.

14. Перевірка уміння керівника гасіння пожежі чітко координувати дії учасників з організації ліквідації можливої пожежі до прибуття підрозділу ДСНС.

15. Навчання порядку і правилам взаємодії персоналу суб'єкта господарювання з пожежно-рятувальними підрозділами і медичним персоналом, у першу чергу, організації зустрічі підрозділів ДСНС України та забезпечення їх безперешкодного доступу на територію суб'єкта господарювання. Надання старшому начальникові, який прибув на чолі підрозділу ДСНС, інформації про:

місце вибуху, пожежі, завалу, обрушення конструкцій тощо;

вжиті заходи з евакуації осіб (пацієнтів), які перебувають на суб'єкті господарювання, та відключення мереж енергопостачання;

наявність приміщень, в яких вимкнення електроенергії неможливе (операційні, реанімаційні, дитячі інкубатори);

місця розміщення осіб (пацієнтів), які потребують евакуації, їх кількість і транспортабельність;

місця розташування (складування) небезпечних матеріалів (хімічних реактивів, балонів з газами, рентгенівських плівок, медпрепаратів на основі легкозаймистих рідин);

наявність обладнання з радіоактивними елементами;

місцезнаходження бактеріологічних препаратів.

16. Перевірка результатів навчання персоналу (дітей дошкільного віку, учнів, студентів) з питань пожежної безпеки.

2. Організація підготовки і проведення тренувань

Посадовими особами, призначеними керівником суб'єкта господарювання складаються графік і тематика об'єктових протипожежних тренувань, які кожного року погоджуються з посадовою особою об'єктового пожежно-рятувального підрозділу (за його наявності) і затверджуються керівником підприємства суб'єкта господарювання.

У графіку вказуються: місяця проведення тренування, вид тренування та структурний підрозділ, що залучається до тренування.

Ефективність протипожежних тренувань залежить від правильності їх підготовки і організації проведення, від якості аналітичного опрацювання дій персоналу під час тренування і правильності прийнятих рішень за результатами критичного розбору (обговорення) тренувань після їх завершення.

Ефективність протипожежних тренувань значною мірою залежить також від результатів, досягнутих при інструктажах, що проводяться у рамках загальної програми протипожежної підготовки персоналу. Навчання персоналу під час тренувань виявляється успішнішим, якщо інструктажі проводилися незадовго до початку тренувань, у зв'язку з цим перед початком тренування усі її учасники повинні збиратися в залі, де керівник тренування, використовуючи план евакуації, пояснює завдання кожного учасника.

Протипожежні тренування, в яких бере участь персонал закладу і підрозділу ДСНС, дозволяють відпрацювати взаємодію персоналу об'єкта із підрозділів ДСНС.

Керівник протипожежного тренування призначає керівника гасіння пожежі (далі - КГП) і під час тренування контролює його дії, а також організовує контроль за діями персоналу за допомогою призначених контролюючих осіб з числа інженерно-технічних працівників (далі - ІТП), які зобов'язані стежити, щоб розпорядження і дії КГП відповідали вимогам діючих на об'єкті правил безпеки праці.

Контролюючі особи зобов'язані:

ознайомитися з планом та програмою протипожежного тренування і очікуваними діями учасників тренування;

відповідно до порядку, передбаченого керівником протипожежного тренування, імітувати умовну пожежу, вчасно і належним чином поставити перед учасниками тренування відповідні завдання;

у разі необхідності вжити заходів із запобігання помилковим діям кожного учасника протипожежного тренування, що можуть призвести до нещасного випадку, аварії, пошкодження обладнання;

робити необхідні записи щодо дій персоналу на протипожежному тренуванні для підбиття підсумків тренування.

План реагування на НС - важлива складова частина підготовки персоналу суб'єкта господарювання. Практичні дії з відпрацювання його положень є основною формою контролю підготовленості персоналу до гасіння пожеж і дій при надзвичайних ситуаціях.

Тренування з евакуації призначається наказом керівника об'єкта про підготовку тренування, в якому визначається мета, дата і час, керівник тренування, начальник штабу тренування. Штаб пожежогасіння створюється керівником протипожежного тренування спільно з КГП. Основними обов'язками адміністративно-технічних працівників, які входять до складу штабу, є: відпрацювання взаємодії з КГП відповідно до зміни ситуації на умовній пожежі, забезпечення виконання заходів з безпеки та медичної допомоги, вирішення інших питань, пов'язаних з протипожежним тренуванням. Начальником штабу тренування розробляється план проведення тренування.

Ефективність проведення тренування багато в чому залежить від дій посередників і самого персоналу. Посередники призначаються з числа ІТП об'єкта. Кількість посередників визначає керівник тренування.

При підготовці посередників керівник тренування повинен:

ознайомити їх з тактичним задумом тренування і можливими варіантами його проведення;

організувати вивчення об'єкта, де проводитиметься тренування, розподілити їх за ділянками роботи;

ознайомити з обов'язками посередників;

дати вказівки про порядок застосування засобів імітації на умовній пожежі;

звернути увагу на необхідність дотримання безпеки праці під час тренування.

Посередник зобов'язаний:

ознайомитися із задумом і рішенням, прийняття якого очікується від осіб, що навчаються в залежності від ситуації;

відповідно до порядку, передбаченого керівником тренування, імітувати обстановку умовної пожежі, вчасно і в обумовленому місці оголосити ввідні для персоналу;

у необхідних випадках негайно вживати заходів щодо запобігання помилковим діям будь-якого учасника тренування, які можуть призвести до нещасного випадку, аварії, ушкодження устаткування або порушення технологічного процесу;

вести необхідні записи про дії персоналу на тренуванні й про виконання ввідних.

Посередники не повинні допускати таких уточнень, які можуть призвести до розкриття тактичного задуму керівника тренування. За наявності засобів, що імітують обстановку умовної пожежі, посередники можуть не ставити ввідні, а вимагати у осіб, що тренуються, практичних дій за ситуацією, яка склалася.

Будь-який учасник тренування може уточнювати у посередника дані про обстановку на території умовної пожежі.

При підготовці персоналу керівник тренування повинен довести:

інформацію щодо об'ємно-планувальних рішень об'єкта;

про стан систем протипожежного захисту, у тому числі, оповіщення управління евакуацією людей при пожежі;

задум тренування;

порядок дій при виникненні та розвитку пожежі, порядок дій із самостійного гасіння пожежі, надання першої долікарської допомоги постраждалим та ін.

Доцільно, щоб під час проведення протипожежного тренування персонал мав такі розпізнавальні знаки:

контролюючі - синю розпізнавальну пов'язку на правому рукаві;

керівник гасіння пожежі - червону розпізнавальну пов'язку на правому рукаві з нанесенням відповідного розпізнавального знаку;

персонал, що бере участь у тренуванні - білу пов'язку на правому рукаві.

Ситуацію умовної пожежі під час проведення протипожежних тренувань можна імітувати такими засобами:

осередок пожежі - червоними прапорцями;

зону задимлення - синіми прапорцями;

зону токсичних газів та виділення шкідливих парів - жовтими прапорцями.

Імітація пожежі на тренуваннях має бути наочною і змінюватися контролюючими під час проведення тренування на окремих ділянках відповідно до тактичного задуму керівника тренування. Як засоби імітації пожежі також допускається використання димових шашок, ліхтарів та інших засобів, що створюють необхідну імітацію пожежної ситуації.

Для отримання практичних навичок на протипожежних тренуваннях рекомендується застосовувати первинні засоби пожежогасіння, слід проводити гасіння горючих матеріалів у спеціальних противнях або інших негорючих приладдях площею від 1 до 2 кв. м. Установка дек або інших пристроїв для гасіння має бути не ближче 5 м від горючих матеріалів, конструкцій, устаткування і будівель.

Забороняється застосовувати для імітації засоби, що можуть викликати пожежу, аварію або завдати ушкоджень приміщенням і устаткуванню, а також травм учасникам тренування.

На суб'єктах господарювання з малочисельним персоналом (до 10 осіб), з окремими працівниками, які отримали незадовільні оцінки при плановому протипожежному тренуванні, а також зі знову прийнятими на роботу, допускається проводити індивідуальні протипожежні тренування, які можуть бути на робочому місці і проходити у формі пояснення і умовного показу дій горіння, а також користування засобами пожежогасіння.

Плани конкретних протипожежних тренувань складаються на підставі затвердженої тематики та затверджуються керівниками суб'єктів господарювання з урахуванням:

аналізу пожеж, що виникли на суб'єктах господарювання відповідної відомчої приналежності;

пожежної небезпеки навчального (лікувального) процесу;

особливостей планування суб'єктів господарювання, а також особливих вимог безпеки праці, що діють на цих суб'єктах господарювання;

межі вогнестійкості будівельних конструкцій, конструктивних особливостей дахового покриття та наявності горючих матеріалів;

введення у роботу нового обладнання, будинків і споруд, експериментальних установок тощо.

У календарному плані визначається тема тренування, його мета, склад учасників і план підготовки і проведення. У ньому також визначаються етапи підготовки і проведення тренування, завдання штабу, персоналу, посередникам і учасникам з вказівкою місць проведення, часу і відповідальних виконавців.

Доцільно, щоб план протипожежного тренування враховував дії учасників протипожежного тренування на весь період їх проведення і передбачав:

організаційні заходи: час і місце тренування, склад учасників та керівників (включаючи КГП від об'єкта та представників ДСНС), призначення контролюючих, визначення засобів зв'язку, підготовку тренажерів тощо;

підготовчі заходи: встановлення засобів і знаків імітації (прапорців, плакатів, пояснювальних написів тощо), інструктаж і розставлення контролюючих, підготовка до роботи засобів пожежогасіння і тренажерів;

оперативні дії: оголошення про виникнення умовної пожежі, введення в роботу засобів імітації, дії учасників протипожежного тренування за оперативним планом пожежогасіння, контроль за ходом протипожежного тренування контролюючими та керівником такого тренування, вмикання або імітація роботи автоматичних установок пожежогасіння і операцій на тренажерах, взаємодія учасників протипожежного тренування з ліквідації умовної пожежі;

взаємодія з ДСНС: їх виклик та зустріч, інструктаж, надання дозволу на гасіння пожежі, надання практичної допомоги в прокладанні рукавних ліній і необхідному заземленні протипожежної техніки, інформація про дії персоналу об'єкта, участь у роботі штабу на пожежі тощо;

забезпечення порядку: оповіщення персоналу, що не бере участь у протипожежному тренуванні, встановлення необхідних перегородок і розстановка контролюючих з метою запобігання проникненню сторонніх осіб на період протипожежного тренування в зону умовної пожежі.

3. Аналіз результатів протипожежного тренування і підбиття підсумків

Розбір тренування проводиться для оцінки правильності дій при евакуації людей і ліквідації пожежі, передбачених темою тренування, а також для формування заходів, які сприяють зниженню пожежної небезпеки об'єкта та підвищенню рівня безпеки обслуговуючого персоналу.

Розбору підлягають об'єктові тренування структурних підрозділів, спільні й індивідуальні. Розбір повинен робитися керівником тренування із залученням посередників відразу ж після закінчення тренування. На розборі тренування має бути присутнім увесь персонал, що брав у ньому участь.

Розбір тренування повинен проводитися у такій послідовності:

керівник повідомляє мету, завдання і програму проведеного тренування;

представник об'єкта (при спільному тренуванні) повідомляє про дії обслуговуючого персоналу об'єкта до і після прибуття підрозділів ДСНС;

керівник гасіння пожежі доповідає керівникові тренування про ситуацію, що склалася на тренуванні, і прийняті ним рішення з ліквідації пожежі, а також із запобігання розвитку аварії, відзначає правильні дії персоналу і недоліки;

дії КГП уточнює посередник (якщо такий передбачався програмою), який дає оцінку його діям;

посередники інших ділянок тренування (якщо такі за програмою передбачалися) доповідають про дії персоналу і дають свою оцінку з аналізом помилок учасників тренування;

керівник тренування з евакуації в ході розбору може вимагати пояснення від будь-якої особи, що брала участь у тренуванні.

При розборі тренування відносно кожного учасника доцільно обговорити наступні моменти: знання плану евакуації; розуміння поставлених завдань і суті процесу, що відбувався; правильність дій при евакуації й ліквідації умовної пожежі; характер допущених помилок і причини їх здійснення; знання посадових інструкцій, знання місць розташування засобів управління устаткуванням; знання апаратури, арматури, захисних засобів з техніки безпеки; первинних і стаціонарних засобів пожежогасіння, їх місцезнаходження і порядку їх застосування; уміння надавати першу допомогу постраждалим від нещасних випадків і пожеж.

На закінчення розбору керівник протипожежного тренування підбиває підсумки і дає оцінку проведеному тренуванню, а також індивідуальну оцінку усім її учасникам.

Якщо при проведенні тренування поставлена мета не була досягнута або керівники підрозділів не забезпечили рішення поставлених завдань, то тренування за цією темою доцільно повторити не пізніше, ніж через місяць. Результати тренувань фіксуються у журналі обліку тренувань.

Запропоновані методичні рекомендації з підготовки і проведення тренувань не є узагальнено-приблизними та не повинні використовуватися, як шаблон. Керівництво суб'єктів господарювання зобов'язане зважати на специфіку об'єкта, включати додаткові заходи або виключати такі, без яких, на його думку, не знизиться готовність персоналу вирішувати завдання при виникненні пожежі.

Аналіз результатів попередніх тренувань може виявити необхідність у тих або інших змінах програми, або тривалості тренувань.

4. Вимоги до планів евакуації

У будівлях та спорудах суб'єктів господарювання, котрі мають два та більше двох поверхів, у разі одночасного перебування на поверсі більше 25 осіб, мають бути розроблені і вивішені на видних місцях плани (схеми) евакуації людей на випадок пожежі. План евакуації повинен складатися з текстової і графічної частини.

У дитячих дошкільних установах, навчальних закладах, лікувальних установах із стаціонаром, будинках для людей похилого віку та інвалідів, санаторіях і закладах відпочинку, критих спортивних будівлях і спорудах, готелях, мотелях, кемпінгах, торгових підприємствах два та більше двох поверхів та інших аналогічних за призначенням суб'єктах господарювання із масовим перебуванням людей більше 50 осіб на доповнення до схеми плану евакуації адміністрація зобов'язана опрацювати інструкцію, що визначає дії персоналу щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації людей.

Для суб'єктів господарювання, у яких передбачається перебування людей вночі (дошкільні заклади, інтернати, лікарні), інструкції повинні передбачати два варіанти дій: у денний та нічний час. Успіх застосування

планів (схем) евакуації залежить від того, наскільки доступно посадовці, відповідальні за забезпечення пожежної безпеки, в ході проведення первинних протипожежних інструктажів доведуть до співробітників принцип дії цих пристроїв, місцезнаходження ручних пожежних оповіщувачів тощо.

Важливість наявності правильно розроблених планів обумовлена тим, що саме з їх використанням пов'язана ефективність проведення практичних тренувань усіх задіяних в евакуації працівників.

На графічній частині плану поверху мають бути показані: сходові марші, ліфти і ліфтові холи, приміщення, балкони, зовнішні сходи, а також двері сходових маршів, ліфтових холів і двері, що розташовані на шляху евакуації. Креслення плану виконується в масштабі.

Основний шлях евакуації на плані вказується суцільною червоною лінією, а запасний - пунктирною зеленого кольору. Ці лінії мають бути вдвічі товщими ліній плану поверху.

Основний шлях евакуації на поверсі вказується у напрямі не задимлюваних сходових маршів, а також сходів, що ведуть з цього поверху на перший поверх будівлі у вестибюль або безпосередньо назовні. Якщо два сходових марші рівноцінні по захищеності від диму і вогню, то основний шлях вказується до найближчих сходів.

На плані поверху за допомогою символів вказується місце розміщення:

- плану евакуації;
- ручних пожежних оповіщувачів;
- телефонів, з яких можна повідомити в пожежну охорону;
- вогнегасників;
- пожежних кран-комплектів;
- установок пожежогасіння.

5. Порядок дій при пожежі

Своєчасне повідомлення про пожежу керівництву і черговим службам об'єкта після повідомлення до Служби «101» слід також вважати необхідною умовою організації ефективних дій з рятування людей і гасіння пожежі до прибуття підрозділів пожежної охорони. Отримавши сигнал про пожежу, керівництво суб'єкту господарювання зможе залучити наявні сили і технічні засоби суб'єкту господарювання до здійснення необхідних заходів, що сприяють запобіганню розвитку пожежі й задимленню приміщень будівлі.

Необхідно перевірити включення в роботу автоматичних систем пожежогасіння і димовидалення, припинити виробничі роботи у будівлі, вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, що не беруть участь у гасінні пожежі.

Черговий електрик (завгосп), прибувши до місця пожежі, повинен оцінити ситуацію, спрогнозувати можливість утворення нових вогнищ вогню на іншому електроустаткуванні й вибрати (при необхідності) адекватну загрози схему вимкнення електроенергії.

Працівники добровільного формування з охорони громадського порядку (чергові охоронці) суб'єкта господарювання, отримавши повідомлення про пожежу, до прибуття пожежної охорони вживають заходів із звільнення під'їздів до будівель від машин, а також забезпечують порядок до прибуття співробітників правоохоронних органів.

6. Перелік документів, що оформляються при підготовці для тренування з евакуації з елементами пожежогасіння

НАКАЗ

“ _____ ” _____ 20__ р.

м. Суми

Про підготовку і проведення протипожежного тренування

На вимоги керівних документів з питань цивільного захисту та з метою підтримки на сучасному рівні професійної й психофізіологічної готовності персоналу, необхідної для здійснення успішних дій з евакуації, запобігання розвитку пожежі, його локалізації й ліквідації, а також навчання порядку і правилам взаємодії персоналу об'єкта з підрозділами ДСНС

наказую:

1. Провести протипожежне тренування (ППТ) з евакуації людей і гасінню умовної пожежі “ _____ ” _____ 20__ року.
2. Начальником штабу підготовки і проведення протипожежного тренування призначити заступника керівника СГ, який відповідає за пожежну безпеку _____ (П.І.Б.).
3. Начальникові штабу тренування:
представити на затвердження документи з підготовки і проведення тренування в термін до “ _____ ” _____ 20__ року;
завершити підготовчу роботу до “ _____ ” _____ 20__ року.
4. Інженерові з охорони праці _____ (П.І.Б.) провести комплекс заходів щодо запобігання травматизму у період проведення тренування.
5. Керівництво підготовкою і проведенням протипожежного тренування, а також контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Керівник (СГ)
(П.І.Б.)

«Затверджую»

Керівник _____

" ____ " _____ 20__ р.

ПЛАН **проведення протипожежного тренування**

I. Організаційні заходи:

1. Тема: «Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі».

2. Навчальна мета протипожежного тренування:

навчання персоналу умінню ідентифікувати небезпечну подію, перевірка готовності персоналу до евакуації й проведення робіт з гасіння пожежі;

підтримка на сучасному рівні професійної й психофізіологічної готовності персоналу, необхідної для здійснення дій з усунення порушень у роботі, пов'язаних з пожежею, а також з евакуації людей, запобігання розвитку пожежі, її локалізації й ліквідації;

навчання навичкам і діям із запобігання можливим аваріям і пошкодженням устаткування, що є наслідком дії небезпечних чинників пожежі, навчання правилам надання долікарської допомоги постраждалим на пожежі, правилам користування індивідуальними засобами захисту;

навчання порядку і правилам взаємодії персоналу об'єкта з підрозділами ДСНС і медичним персоналом;

відпрацювання у персоналу навичок і здатності самостійно, швидко і безпомилково орієнтуватися в ситуації при виникненні загрози пожежі або самої пожежі, визначати вирішальний напрям дій і вжиття заходів із запобігання та ліквідації пожежі;

відпрацювання організації негайного виклику підрозділів ДСНС і наступних дій при спрацьовуванні установок автоматичного протипожежного захисту, виявленні задимлення або пожежі;

навчання прийомам і способам порятунку й евакуації людей і матеріальних цінностей;

перевірка результатів навчання персоналу з питань пожежної безпеки;

перевірка уміння керівника гасіння пожежі чітко координувати дії учасників з організації ліквідації можливої пожежі до прибуття підрозділу ДСНС (міста, району).

3. Час проведення протипожежного тренування – ППТ провести:

“ ____ ” _____ 20__ р. з “ ____ ” “ ____ ” _____ 20__ р. до
“ ____ ” “ ____ ” _____ 20__ р.

4. Місце проведення ППТ – адміністративно-службовий, виробничі корпуси підприємства та прилегла територія.

5. Склад учасників ППТ: керівний склад, ІТП, особовий склад добровільної пожежної дружини (ДПД), санітарного поста, ланки охорони громадського порядку (ОГП), персонал СГ, співробітники ДСНС (за погодженням).

6. Поседедники на тренуванні:

адміністративно-службовий корпус – головний бухгалтер підприємства
_____ (П.І.Б.);

цех №1 – начальник цеху _____ (П.І.Б.);

цех №2 – начальник цеху _____(П.І.Б.);
цех №3 – начальник цеху _____(П.І.Б.);
добровільна пожежна дружина – головний інженер підприємства
_____(П.І.Б.);
санітарний пост – фельдшер медичного пункту _____(П.І.Б.);
ланка охорони громадського порядку – інженер з охорони праці
_____(П.І.Б.).

7. Засоби зв'язку – стаціонарні телефонні апарати, селекторний зв'язок, мобільний зв'язок.

II. Підготовчі заходи:

1. Проведення занять з усіма категоріями співробітників і ІТП.

2. Проведення додаткового інструктажу із співробітниками, що відповідають за стан систем автоматичного протипожежного захисту об'єкта, первинних засобів пожежогасіння і шляхів евакуації; перевірка стану засобів автоматичного протипожежного захисту об'єкта, первинних засобів пожежогасіння і шляхів евакуації.

3. Проведення занять із співробітниками на тему: "Правила безпечної поведінки в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних з пожежами".

4. Інструктаж і розстановка посередників, підготовка наявних засобів пожежогасіння.

5. Установка імітації, засобів і знаків (прапорців, плакатів, пояснювальних написів).

III. Оперативні дії:

1. Проведення тренування (подача сигналу про виникнення умовної пожежі, проведення евакуації, гасіння умовної пожежі, організація зустрічі співробітників ДСНС).

2. Розбір тренування.

3. Підготовка довідки за підсумками підготовки і проведення тренування з евакуації і гасіння умовної пожежі.

4. Підготовка наказу за підсумками тренування з постановкою завдань щодо усунення виявлених недоліків.

Заступник керівника –
начальник штабу тренування _____(П.І.Б.)

Затверджую
 Керівник (СГ) _____
 « ____ » _____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
підготовки і проведення протипожежного тренування _____ (СГ)

№ з/п	Заходи	дата і час п-ня	Місце п-ння	відповідальний виконавець	Відмітка про в-ння
1.	Доведення вказівок щодо розробки документів із проведення тренування до керівного складу	« ____ » ____ 20__ р.	Кабінет керівника	Керівник тренування	
2.	Доведення плану підготовки проведення тренування, а також методичних матеріалів до співробітників.	« ____ » ____ 20__ р.	Актовий зал	Заступник керівника-начальник штабу тренування	
3.	Доведення плану підготовки проведення тренування, а також обов'язків (проведення наради) до посередників	« ____ » ____ 20__ р.	Актовий зал	Заступник керівника-начальник штабу тренування	
4.	Проведення додаткового інструктажу із співробітниками, що відповідають за стан систем автоматичного протипожежного захисту _____ (СГ).	« ____ » ____ 20__ р.	Актовий зал	Заступник керівника-начальник штабу тренування	
5.	Перевірка стану засобів автоматичного протипожежного захисту _____ (СГ), первинних засобів пожежогасіння і шляхів евакуації; установка засобів імітації, облаштування місця джерела відкритого вогню, позначення безпечних районів розташування евакуйованих, місця розташування санітарного поста	« ____ » ____ 20__ р.	Адміністративні та виробничі будівлі, прилегла до них територія	Головний інженер підприємства	
6.	Доповідь керівнику про готовність співробітників і закладу до проведення тренування	« ____ » ____ 20__ р.	Кабінет керівника	Заступник керівника-начальник штабу тренування	
7.	Практичне проведення ППТ: подача сигналу про виникнення умовної пожежі; проведення евакуації; гасіння умовної пожежі; організація зустрічі співробітників ДСНС	« ____ » ____ 20__ р. ч. __ хв. ч. __ хв. ч. __ хв. ч. __ хв.	Адміністративні та виробничі будівлі, прилегла до них територія	Керівник	
7.	Підготовка довідки за підсумками підготовки і проведення тренування з евакуації і гасіння умовної пожежі	« ____ » ____ 20__ р.		Заступник керівника-начальник штабу тренування	
8.	Підготовка наказу за підсумками тренування з постановкою завдань із усунення виявлених недоліків	« ____ » ____ 20__ р.		Керівник	

Заступник керівника
 начальник штабу тренування

_____ (П.І.Б.)

Довідка

про підсумки проведення об'єктового тренування на тему: «Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі».

На виконання наказу директора від «__» _____ 20__ року «Про проведення тренування із евакуації і гасіння умовної пожежі» на _____ (СГ) проведено протипожежне тренування.

Заходи проводилися відповідно до затвердженого керівником СГ планом проведення тренування, що включає три етапи.

У період організаційного та підготовчого етапів проводилися теоретичні й практичні заняття з усіма категоріями співробітників і перевірка систем автоматичного протипожежного захисту об'єкта.

На третьому етапі тренування було імітовано виникнення вогнища займання в _____ суб'єкта господарювання ____ год. _____ хв.

Виникнення вогнища займання було виявлене технічним працівником, який передав повідомлення про задимлення співробітникам охорони.

У ____ год. _____ хв. охоронцем увімкнена система оповіщення, організовано відкриття запасних виходів, повідомлено в пожежну охорону місце, час, адресу виникнення пожежі.

У ____ год. _____ хв. заступником керівника з адміністративно-господарської частини віддана вказівка черговому електрику - вимкнути загальне електропостачання.

У ____ год. _____ хв. розпочата загальна евакуація з суб'єкта господарювання.

У ____ год. _____ хв. ланка пожежогасіння приступила до гасіння умовної пожежі.

У ____ год. _____ хв. евакуація завершена.

Порядок евакуації був порушений неправильними діями співробітників ділянки _____, які опинившись у заблокованому димом приміщенні, відчинили вікно для подачі сигналу, не ущільнили вологими ганчірками дверне полотно.

У ____ год. ____ хв., після евакуації, персонал було зібрано у дворі суб'єкта господарювання у повному складі.

У ____ год. ____ хв., санітарний пост надав домедичну допомогу постраждалому на пожежі.

Керівником тренування підбиті підсумки підготовки і проведення евакуації співробітників і гасіння умовної пожежі.

Керівником зазначено, що підсумки тренування в цілому позитивні, усі системи автоматичного протипожежного захисту спрацювали, мета й завдання тренування досягнуті. В той же час, у зв'язку з неправильними діями співробітників, що виявилися заблокованими у приміщенні, необхідно провести додаткові заняття з усіма категоріями персоналу щодо правил поведінки при пожежі з прийняттям заліків.

Заступник керівника –

начальник штабу тренування

_____ (П.І.Б.)

НАКАЗ

№ _____

" ____ " _____ 20__ р.

м. Суми

Про підсумки і проведення
протипожежного тренування

“ ____ ” _____ 20__ р. у _____ (СГ) було проведене протипожежне тренування з персоналом СГ.

За підсумками проведених заходів наказую:

1. Визнати задовільними підготовку і проведення тренування з евакуації і гасіння умовної пожежі на СГ.

2. Заступникові керівника _____ (П.І.Б.) підготувати матеріали щодо дій співробітників при проведенні тренування у термін до “ ____ ” _____ 20__ року.

3. Провести позапланові інструктажі з працівниками СГ щодо дій при пожежі.

4. Головному бухгалтеру підприємства в установленному порядку: спланувати виділення коштів на наступний рік на закупівлю п'яти пожежних рукавів, трьох захисних костюмів для ДПД, семи медичних аптечок АІМЗ, 20 метрів тканини для виготовлення ІЗЗ;

видати грошову винагороду в розмірі п'яти неоподаткованих мінімумів відповідальному за стан систем автоматичного протипожежного захисту _____ (П.І.Б.).

5. Вказати _____ (П.І.Б. та посада) на незадовільну підготовку підлеглих з питань ЦЗ.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника керівника _____ (П.І.Б.).

Керівник _____ (П.І.Б.)

Журнал обліку протипожежних тренувань

Дата проведення тренувань	Тема і місце проведення протипожежного тренування	Інформація про учасників		Оцінки учасників тренування	Підпис учасника тренування	Зауваження та пропозиції, відмітка про виконання пропозицій та зауважень
		Прізвище, ім'я, по батькові	Посада			
1	2	3	4	5	6	7
“ ” 20 р.	“Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі”		Заступник керівника – начальник штабу тренування	“добре”		Звернути увагу на більш ретельну підготовку ДПД
“ ” 20 р.	“Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі”		Головний бухгалтер підприємства	“добре”		Звернути увагу на ефективнішу співпрацю з фахівцем з ЦЗ щодо укомплектування формування ЦЗ майном до установлених норм.
“ ” 20 р.	“Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі”		Начальник цеху №1	“незадовільно”		Провести заняття з підлеглими щодо дій при виникненні пожежі до “ ” 20 р.
“ ” 20 р.	“Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі”		Начальник цеху №2	“задовільно”		
“ ” 20 р.	“Евакуація персоналу і гасіння умовної пожежі”					

Загальна оцінка протипожежного тренування

Підписи:

Керівник тренування

Контролюючі особи
(якщо призначалися)

*Примітка * Журнал нумерується і іншується.*

7. Література

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 14.05.2013 № 224 -VII та від 20.06.2013 № 353 – VII)
2. ДСТУ 5058:2008
3. Наказ МВС України від 11.09.2014 № 934 "Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту"
4. Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417 "Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні"

